

Vasten 2023 – Het gebed, een weg om onze roeping als kind van God te beleven

De strijd van het gebed

Voor degenen die deze weg van het gebed zijn ingeslagen, verschijnt vaak snel een test, die van de leegte, van het gevoel niets te doen, zelfs van verveling. Deze moeilijkheid komt min of meer snel en met minder intensiteit. Maar hoe dan ook, en wat de oorzaak ook is, ze komt ons altijd bevragen, zelfs onze inzet voor het gebed in twijfel trekken. Twijfel lijkt zich aan onze geest op te dringen: waarom bidden? Ben ik niet misleid? Er zijn zoveel andere dingen te doen? Dit is het ogenblik dat we duidelijk moeten zijn over wat aan de basis ligt van ons gebed. **Als we niet weten waarom we bidden, houden we geen stand in deze gebedsstrijd.** Als er niets gebeurt op het niveau van onze gevoeligheid in het gebed, zou weten hoe te bidden dan niet hetzelfde betekenen als weten hoe te wachten in vrede? En we zullen weten te wachten als we weten vanwaar we komen en waar we naartoe gaan.

De plaats van het verlangen is fundamenteel in het geestelijk leven. We zien in de evangeliën dat Jezus de mensen die hij ontmoet vaak ondervraagt om te weten wat hun verlangen is. Voor ons geestelijk leven zal de Heer steunen op onze capaciteiten en onze verwachtingen om ons te vormen, om ons te doen groeien in geloof, naastenliefde en hoop. Bijvoorbeeld, tijdens zijn ontmoeting met de eerste leerlingen, volgens wat Johannes ons vertelt, ondervraagt Jezus hen over hun verwachting, over hun verlangen: « *Jezus draaide zich om, en toen Hij zag dat zij Hem volgden, zei Hij: 'Wat zoeken jullie? 'Rabbi, zeiden zij tegen Hem (dat is in onze taal 'meester'), waar verblijft U ?* » (Joh 1, 38). Het antwoord op deze vraag onthult de bedoeling van de discipelen: zij willen Christus vergezellen naar de plaats waar Hij woont. En in de theologie van de evangelist Johannes verwijst deze term naar de proloog die enkele verzen eerder is geschreven. De woonplaats van het Woord is de Drie-eenheid. Het antwoord van Christus nodigt de discipelen uit om in zijn voetspoor de reis voort te zetten. Reeds op de uitnodiging van Johannes de Doper, waren de twee leerlingen vertrokken; vanaf nu is het Christus die, steunend op hun verzoek, op hun verlangen, hen uitnodigt om in zijn voetsporen de reis voort te zetten om te ontdekken wat zijn woonplaats is. De discipelen hebben geen idee hoe ver dit volgen van Christus hen zal leiden. **Ze willen weten waar Jezus van Nazareth verblijft en ze gaan kennismaken met de woning van het Woord van God, de Heilige Drie-eenheid.**

De geestelijke verlangens

Verschillende keren in het Evangelie zal Jezus voortbouwen op de verzoeken van de discipelen of een ander persoon om hen nog meer te bieden. Vaak zullen de antwoorden of naïeve vragen van Jezus' gesprekspartners de deur openen naar een geestelijke schat. Hij bevraagt de verlangens van de mensen en Jezus vervult ze ver boven hun verwachtingen. Zo **wordt het verlangen, en soms is dit verlangen zeer materieel, door Jezus gesublimeerd om de diepere roeping van zijn gesprekspartner te realiseren.** De eerste twee discipelen die Jezus volgden en wilden weten waar hij verbleef, gaan de apostelen van de verrezen Christus worden. Aan de menigte geeft hij brood door het te vermenigvuldigen, en hij biedt hun het Brood des Levens aan. Aan de Samaritaanse vrouw die om water vraagt, belooft hij de Heilige Geest. **Het heil dat Jezus brengt, vervult en overtreft de diepste verwachtingen en aspiraties van de mens.**

De Heilige Geest is aanwezig in onze harten, als een ondergrondse waterlaag. Wij zijn geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God en door het geloof in Christus Jezus en het sacramentele leven zijn wij aangenomen als zonen en dochters van God, onze Vader. Er is in de mens, en nog meer in de christen, iets dat de mens te boven gaat: de Geest van de Vader en van de Zoon die *“in onze harten is uitgestort”* (vgl. Rom. 5, 5). En het feit dat we geestelijke verlangens in ons hebben is een teken dat we bewogen worden door de Heilige Geest. Het zijn geen ijdele verlangens, maar tekenen van de aanwezigheid van de Heilige Geest in ons. **Geestelijke verlangens tonen de aanwezigheid van de Heilige Geest in onze harten, net zoals de waterlagen aan de oppervlakte van de aarde een teken zijn van de verborgen bron.** Zoals de Heilige Geest het leven van onze ziel is, zo zijn onze geestelijke verlangens de motors en de dynamiek van ons geestelijk leven. Maar we moeten de waarheid en juistheid van deze verlangens erkennen. Hoe weten we dat onze verlangens werkelijk de vruchten van de Heilige Geest zijn?

Menselijke verlangens en geestelijke verlangens kunnen gemengd zijn: dat schrikt Jezus niet af en hij weet uit te gaan van wat het beste in ons is. Maar we kunnen ook weten dat sommige verlangens van nature de verlangens van de Heilige Geest in ons harten zijn. Laten we luisteren naar wat Paulus ons zegt: *“Ik zeg u dus, laat u leiden door de Geest, dan zult u niet toegeven aan aardse begeerten. De aardse begeerte gaat in tegen de Geest, en wat de Geest verlangt gaat in tegen de aardse begeerte. Het een is in strijd met het ander, en u kunt dus niet zomaar doen wat u wilt. (...) Maar de vrucht van de Geest is: liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.”* (Gal 5:16-23)

De Geest aan het werk in onze verlangens

Gedurende ons hele leven zullen wij ertoe gebracht worden onze verlangens te zuiveren om de aanwezigheid van de Heilige Geest te laten groeien, waardoor wij willen wat God wil. En wij laten deze aanwezigheid van de Heilige Geest groeien door trouw te zijn aan het goede verlangen dat ons bezielt, zoals in de brief aan de Galaten wordt aangegeven. Want **naast het verlangen, dat de drijfveer is voor onze wandel in navolging van Christus, is volharding op deze pelgrimstocht de voorwaarde voor het welslagen van ons geestelijk leven.** Het verlangen speelt een uiterst belangrijke rol in Gods pedagogie om ons op weg te helpen. En het geestelijk verlangen als uitdrukking

van de aanwezigheid van de Heilige Geest in ons is het fundament waarop wij onze innerlijke woning kunnen bouwen. Ons doorzettingsvermogen is de tijd die we in deze opbouw steken.

Het geestelijk verlangen is de uitdrukking van de Heilige Geest in ons harten, zelfs het verlangen naar gebed en het gebed zelf: *“En omdat u zijn kinderen bent, heeft God in ons hart de Geest van zijn Zoon gezonden, die ‘Abba’, ‘Vader’ roept”* (Gal. 4, 6), *“En bovendien komt de Geest onze zwakheid te hulp; wij weten immers niet wat we in ons gebed tegen God moeten zeggen...”* (Rom. 8, 26).

Zo begrijpt u dus dat men, strikt genomen, niet leert bidden; we ervaren op een bepaald moment deze werking van de Heilige Geest in ons harten waardoor wij begrijpen wat bidden kan zijn. Maar het gebed, als werk van de Heilige Geest, kan men niet aan zichzelf geven; men is aangewezen op de gave en de werking van God in ons. **Het verlangen om te bidden, zoals elk geestelijk verlangen, is reeds voor een deel het werk van de Heilige Geest in ons.** Het is dit begin van vereniging tussen onze geest en de Geest die Christus ons gezonden heeft, dat ons doet verlangen naar het gebed, dat ons doet keren naar God door Hem Vader te noemen. Alle gebed getuigt door zijn bestaan dat de Geest zich met onze geest heeft verenigd om datgene voort te brengen wat wij ten onrechte “ons” gebed noemen. Paulus herinnert er ons in zijn brieven aan dat niemand kan zeggen dat Jezus Heer is zonder de Heilige Geest, noch kan hij zeggen dat God Vader is zonder diezelfde Heilige Geest. Zo is elk gebed trinitair en getuigt het dat de drie goddelijke Personen in ons werken.

Het antwoord van de trouw

Zo is **er geen verschil in natuur tussen de grote heiligen en ons, gelovige zondaars.** Het verschil ligt op het niveau van de manifestatie in hun leven van het werk van de Heilige Geest. Zij hebben God bezit laten nemen van hun leven en hun wezen; wij laten slechts een klein deel over aan de Geest. In wezen **is de aanwezigheid van de Heilige Geest in de heiligen dezelfde als in ons;** wij blijven bij de eerstelingen, terwijl de heiligen overvloedig de vruchten plukken. Wij hebben de Heilige Geest in ons, door het geloof en de sacramenten, en zijn aanwezigheid openbaart zich aan ons door onze geestelijke verlangens. **De geestelijke uitdaging wordt dus om ons leven op te bouwen in trouw aan de ontvangen gaven.** Het gaat er dus niet om, gebed uit het niets voort te brengen, maar om datgene wat we al in ons hebben tevoorschijn te laten komen en te ontwikkelen. Laten tevoorschijn komen en ontwikkelen betekent dat eenmaal de gave van de Geest gegeven is, en die hebben we allemaal, onze inspanning in het gebed ligt in een duur, een ontwikkeling in de tijd. **Het gaat er niet om iets te creëren, of te wachten op een komst van buitenaf, maar om een reeds ontvangen gave te laten ontwikkelen.**

De gave van de Heilige Geest in ons hart laten oprijzen en ontwikkelen; dat is ons geestelijk werk. En in het gebed **lijkt dit werk meer dan een verwachting, een wake, dan dingen die gedaan moeten worden.** De verwachting is liefdevolle aandacht voor Gods gave, voor zijn aanwezigheid. Het gaat er meer om ruimte voor Hem te maken dan die zelf in te nemen door onze activiteit. Bewust van het mysterie van onze intieme gemeenschap met de Heer, zullen wij proberen ons in een situatie van luisteren en beschikbaarheid te plaatsen. De inkeer, door verschillende manieren van het gebed te benaderen, neigt niet om zich bezig te houden zonder zich

te vervelen, maar om zich te openen voor wat reeds in ons aanwezig is. Liefdevolle aandacht voor degene die al aanwezig is, beschikbaarheid en luisteren naar het Woord van God, is onze manier van waken, van wachten. Wij wachten omdat wij er tussenin zitten, tussen de reeds ontvangen gaven en de beloften van Christus, en vóór ons de volledige realisatie van deze beloften en gaven. Weten hoe te bidden, is daarom weten hoe te wachten.

Ons gebed en ons geestelijk leven zijn nooit zo dor dat wij ons de ontvangen gaven en de verworven kennis van het mysterie niet meer kunnen herinneren. Zich herinneren, de anamnese, is een fundamentele religieuze handeling in de joods-christelijke traditie. Onze verwachting, onze volharding, is nooit alleen een blik op de toekomst. **Wij steunen op het verleden, op onze ervaring en onze kennis, om ons geloof en onze hoop op de goede dingen die komen gaan te bevestigen.**

De gave van de volharding

Het gaat er dus om niet moedeloos te worden, en vooral niet moedeloos te worden van het niet weten hoe te bidden. Het gebed is de vrucht, het begin van de vereniging tussen onze geest en de Heilige Geest: dus we kunnen het onszelf niet geven. Wij kunnen onszelf de middelen geven om deze vereniging te bevorderen, maar wij kunnen het niet uit onszelf scheppen. Bidden net als liefde is geen gymnastiekcoëfening waarbij het volstaat dit of dat gebaar te doen om het doel te bereiken. **Bidden evenals liefhebben is een gave en een ervaring van relaties.** In het beste geval kunnen we klaar zijn om te bidden, maar niet om het gebed of de gemeenschap tot stand te brengen. Men is voorbereid op een ontmoeting, men waakt zonder moedeloos te worden, maar alleen bereikt men de ontmoeting niet. Zo **kan men zich niet van de indruk ontdoen dat men niet weet hoe te bidden.** Als men denkt te weten hoe te moeten bidden, is dat misschien een teken dat men meer zijn eigen gebed geeft dan dat men het van de Heilige Geest ontvangt? En onze verwachting is niet de verwachting dat we aan het eind van de gebedstijd tevreden zijn, maar de verwachting van een ontmoeting waarvan de voorwaarden niet geheel van ons afhangen. We weten niet hoe te bidden omdat we niet gegeven zijn in het gebed. Het is de manifestatie van de Heilige Geest in ons hart die het ware gebed voortbrengt (vgl. Rom. 8, 26). **We worden moe van het bidden, hoe eerder we denken dat we in ons eentje een tastbaar resultaat kunnen bereiken.**

Bidden net als liefde is een openstellen van jezelf en een gave van jezelf om alleen de ander te ontvangen. Wat van ons afhangt is het openstellen van onszelf en de gave van onszelf, maar niet het dwingen van de ander tot de ontmoeting. Daarom is de houding van de biddende mens er een van verwachting en volhardende waakzaamheid alvorens in de vreugde van de ontmoeting te zijn. Aan de menselijke kant is de gebedshouding, de verwachting zelf. De ontmoeting zal plaatsvinden: wij zijn er zeker van, want ons verlangen is het teken van de reeds gegeven aanwezigheid van de Heilige Geest in ons. Maar we zijn geen meester over de tijd en de plaats van de ontmoeting. De volharding zal ons geven waar we op wachten (vgl. Lc. 11, 9-13). **Onze verwachting, onze volharding, is wat we kunnen geven. En we steunen op Gods beloften om zijn werk in ons te doen als we steunen op de tekenen en eerste vruchten van de Heilige Geest in ons hart.**

Zo ervaren wij in de concreetheid van ons gebed **dat het erop aankomt de kind-houdingen die Jezus ons heeft geleerd in praktijk te brengen:** de tijd nemen om naar de Vader gekeerd te zijn, hem te erkennen als Vader, de bron van mijn leven, zijn Woord te ontvangen als voedsel, mijn vertrouwen in hem opnieuw uit te spreken in een daad van diepe dankbaarheid en aanbidding, en zo vol te houden in hoop.

Wegen om de meditatie eigen te maken

- Wat is mijn diepste verlangen, wat zou ik van de Heer willen ontvangen, om deze tijd van verwachting ten volle te beleven?
- Hoe komt het overeen met Gods verlangen voor mij?
- Leef ik vreedzaam wat kan op een afwezigheid van God lijken, zijn stilte, in een houding van offerande en hoop?

Br. Antoine-Marie Leduc
(klooster van Avon)

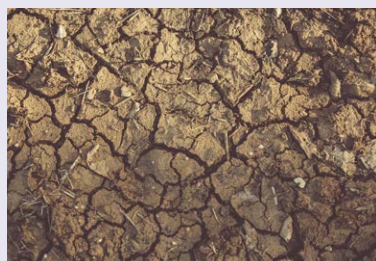

Maandag 27 maart : De beweging van de Genade volgen

« God, door wie u geroepen bent om één te zijn met zijn Zoon Jezus Christus, onze Heer, is trouw. » (1 Kor 1,9)

« Jezus wil, door het leven dat Hij uitstort, ons met zich identificeren, ons in de Drie-eenheid brengen. Hij is er als Zoon en wij gaan er binnen als aangenomen zonen/dochters door onze genade. » (Zalige P. Marie-Eugène, *Inédits* 1-5-66)

Ik laat de Geest in mij bidden 'Abba, Vader'; ik volg de beweging van de genade die mij naar de Vader keert en ik dank Hem.

Dinsdag 28 maart: Hopen in zwakheid

« Hij die Mij gezonden heeft is bij Mij; Hij heeft Me niet alleen gelaten, omdat Ik altijd doe wat Hij wil » (Joh 8,29)

« Onze kinderlijke genade wordt slechts gewekt, komt pas voortdurend in actie dankzij dit gevoel van onze zwakheid. De armoede die we in het stille gebed ervaren, in ons geestelijk leven, moet, in plaats van op onszelf terug te plooiën, ons naar God werpen. » (Zalige P. Marie-Eugène, *Inédits* 10-6-59)

Welke zwakheid kan ik vandaag aan de Heer voorleggen?

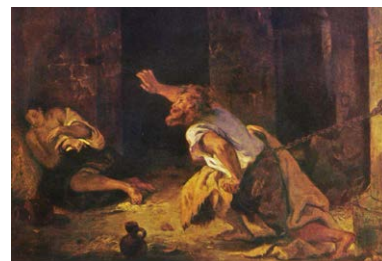
Woensdag 29 maart: De vrijheid aan God overlaten.

« Wanneer de Zoon u vrij zal maken, zult u werkelijk vrij zijn. » (Joh 8,36)

« Wat zal dan de vreugde van God zijn als Hij een ziel vindt die Hem volkomen vrijlaat en in wie Hij Zich kan verspreiden, in de mate die Hij wenst! »

(Zalige P. Marie-Eugène, *Je veux voir Dieu* p.37)

Zijn er plekken in mijn leven die door God bevrijd moeten worden?

Donderdag 30 maart : « Hij is de HEER, onze God » (Ps 105,7a)

« Wanneer Ik mezelf zou eren, zou mijn eer niets betekenen, maar het is de Vader die Mij eert, de Vader van wie u zegt dat Hij onze God is, hoewel u Hem niet kent. Ik ken Hem.(...) Ik bewaar zijn woord. » (Joh 8,54...55)

« Onze Vader die in de hemelen zijt." O mijn God, hoe zichtbaar is het dat U de Vader bent van zulk een Zoon! En hoe goed ziet men dat uw Zoon de Zoon is van zulk een Vader! » (Heilige Teresa van Avila, *Weg van volmaaktheid*, 27,1)

Jezus, U bent de Zoon, wek mijn geloof op in het diepste van mijn leven; keer mij naar de Vader!

Vrijdag 31 maart : « U spreekt woorden die eeuwig leven geven. » (Joh 6,68)

« Ik heb door de Vader veel goeds voor u gedaan (...) hoe kunt U mij, door de Vader geheiligd en naar de wereld gezonden, dan beschuldigen van godslastering wanneer Ik zeg dat Ik Gods Zoon ben? » (Joh 10, 32b.36)

« Als ge graag zoudt willen dat Ik u antwoordde met een woord van troost, zie dan naar mijn Zoon die aan Mij onderworpen is en door mijn liefde gebracht werd tot onderwerping en tot lijden, en ge zult zien wat Hij u antwoordt »

(Heilige Jan van het Kruis, *Bestijging van de Berg Karmel*, Boek II, 22,6)

Ik kijk naar U, Jezus, de geliefde Zoon van de Vader, U bent er, "geconfronteerd met tegenspraak" ... Doe mij leven met Uw kinderlijk gebed, want het is aan U, Vader, dat "ik mijn zaak heb gegeven".

Zaterdag 1 april : « In uw hand leg ik mijn geest, HEER, trouwe God, verlos mij » (Ps 31,6)

« (...) Jezus zou sterven voor het volk, en niet alleen voor het volk, maar om de verstrooide kinderen van God bijeen te brengen. » (Joh 11,51-52)

« Het lijden dat aanvaard en geofferd wordt maakt ons tot verlossers. 'want als er geen bloed wordt uitgegoten, vindt er geen vergeving plaats.' (Heb 9:22).

En er is geen gebrek aan gelegenheden. » (Pater Jacques van Jezus)

Jezus, verander mijn leven in het uwe. Neem mij op in je gegeven leven, het leven dat je van de Vader ontvangt om zijn goedheid over allen uit te storten.